

Meerjarenafspraken 2017-2020 Stichting Bibliotheek Zuid-Kennemerland en gemeente Haarlem

Voor de periode 2017-2020 maakt de gemeente Haarlem meerjarenafspraken met de gesubsidieerde organisaties in de culturele basisinfrastructuur van Haarlem. Het gaat om budgetafspraken in relatie tot de beleidsdoelstellingen van de gemeente. Dit is maatwerk per instelling, naast de algemene hoofddoelstellingen binnen het gemeentelijk cultuurbeleid. Hieronder staan de meerjarenafspraken met de Bibliotheek Zuid-Kennemerland verwoord, gebaseerd op het meerjarenbeleidsplan.

Missie van de Bibliotheek Zuid-Kennemerland

Wij blinken uit in onze bijdrage aan de ontwikkeling van de inwoners van ons werkgebied zodat zij als nieuwsgierige en zelfbewuste burgers mee kunnen doen in de samenleving.

www.bibliotheekzuidkennemerland.nl

1. Inhoudelijke basis

De Bibliotheek Zuid-Kennemerland heeft haar meerjarenbeleidsplan 2017-2020 op 3 oktober 2016 ingediend bij de gemeente Haarlem. De Bibliotheek levert een bijdrage aan de doelstellingen van het gemeentelijk cultuurbeleid, zoals vastgelegd in de Cultuurnota Haarlem 2013-2020. De gemeente Haarlem zet in op behoud van een kwalitatief hoogwaardig cultureel aanbod, waar zo veel mogelijk inwoners van Haarlem en de regio aan deelnemen, en dat bijdraagt aan de aantrekkingskracht van de stad voor bezoekers en toeristen.

- Haarlem beschikt over een aantrekkelijk en gevarieerd basisaanbod aan kunst en cultuur, met voldoende publieksbereik.

De Bibliotheek levert met een zeer breed publiek en uiteenlopende activiteiten een substantiële bijdrage aan deze doelstelling. De Bibliotheek biedt een vertrouwde, open en gastvrije plek, zonder financiële of fysieke drempels; zelfstandig, op scholen, bij andere partners en digitaal. De Bibliotheek biedt met haar fysieke en digitale collectie en haar medewerkers publieke toegang tot kennis, informatie en cultuur. 'Een leven lang leren' krijgt o.a. vorm door middel van informatieavonden, workshops en debatten. Hiermee levert de Bibliotheek een bijdrage aan de persoonlijke ontwikkeling van haar leden en gasten en helpt zij hen te functioneren in de moderne maatschappij. Dit geldt ook voor mensen met een taal- of rekenachterstand of een achterstand op het gebied van digitale vaardigheden. Door het gratis maken van de bibliotheekpas voor Haarlem-Pashouders zorgt de bibliotheek ervoor dat de collectie voor iedereen toegankelijk is. In de periode 2017 t/m 2020 wordt gestreefd naar een nog groter publieksbereik.

- Haarlem richt zich ook in het cultuurbeleid op meer regionale samenwerking.

De Stadsbibliotheek Haarlem werd in 1596 als Librije opgericht om de boekcollecties van Haarlemse kloosters te herbergen. Sinds 1 januari 2013 maakt zij onderdeel uit van de Bibliotheek Zuid-Kennemerland, een grote moderne regiobibliotheek voor 6 gemeentes. De bibliotheek in Haarlem werkt nauw samen met andere culturele instellingen en maatschappelijke partners in de stad, maar ook met omliggende gemeenten en in de regio.

- Haarlem stimuleert het ondernemerschap van de cultuursector.

De Bibliotheek werkt aan een duurzame en efficiënt georganiseerde onderneming. De Bibliotheek is onafhankelijk van commerciële belangen en politieke opvattingen en hecht aan een neutrale opstelling. De gemeenten zijn de belangrijkste financiers en opdrachtgevers op basis van de Wet stelsel openbare bibliotheken. Daarnaast vindt de Bibliotheek een bredere financieringsmix belangrijk om de continuïteit in de toekomst te kunnen borgen.

- Haarlem heeft de toeristische wervingskracht van de stad met succes versterkt. Ook het vestigingsklimaat voor bewoners en bedrijfsleven wordt gestimuleerd door een gezond en gevarieerd cultuurklimaat en een aantrekkelijk en toegankelijk cultureel erfgoed.

De Bibliotheek draagt bij aan een aantrekkelijk cultuurklimaat en toegankelijk cultureel erfgoed. Zij verzorgt erfgoededucatie in samenwerking met Haarlemse erfgoedinstellingen en erfgoedprogramma's voor jeugd en volwassenen. Zij beheert de oude Boekery en Bijzondere collecties en stelt deze ook tentoon. Op het gebied van cultuureducatie biedt de bibliotheek collectieve abonnementen met scholen aan. Ook is de bibliotheek betrokken bij de erfgoededucatie via het programma 'Wie wat bewaart heeft wat'. Op het gebied van media-educatie verzorgt de bibliotheek workshops en heeft zij een medialoket voor mediawijsheid ingesteld.

- Haarlem is een levendige, dynamische en creatieve stad met een goed kunstenaarsklimaat en ruimte voor creatieve bedrijvigheid.

De Bibliotheek ontwikkelt samen met haar leden en (culturele) partners het aanbod voor de inwoners van het werkgebied. De Bibliotheek maakt daarbij gebruik van ieders inzet, kennis en ervaring. De Bibliotheek verbindt de leden en partners met elkaar en biedt hen kennis en faciliteiten. Zo wordt de onderlinge verbondenheid in onze regio versterkt. De bibliotheek werkt daarbij nauw samen met lokale culturele partners. Lokale kunstenaars krijgen de mogelijkheid te exposeren in een aantal vestigingen van de bibliotheek.

- Haarlem zet met het cultuurbeleid verder in op talentontwikkeling.

De Bibliotheek draagt bij aan het bevorderen van persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid van de inwoners van Haarlem. Doordat zij informatie voor iedereen toegankelijk maakt, bevordert de bibliotheek de participatie aan de samenleving. Hiermee ondersteunt zij de talentontwikkeling in de Haarlemse samenleving.

2. Financiële basis

De gemeente Haarlem verleent ieder jaar subsidie aan de Bibliotheek Zuid Kennemerland, zoals vastgelegd in de cultuurbegroting van de gemeente Haarlem. De subsidie voor 2017 bedraagt: € 3.749.451,-.

Daarnaast subsidieert de gemeente Haarlem de huurgerelateerde kosten. Dit is subsidie voor de huur, servicekosten en het huurdersonderhoud van de 5 panden, waar de bibliotheek gebruik van maakt. Het totale subsidiebedrag hiervoor bedraagt € 493.394,-.

Het onderdeel OZB-gebruikersdeel (Onroerend Zaak Belasting) is uit de budgetsubsidie gehaald. Het gaat daarbij om € 12.000,-. De betaling van de OZB aan de Bibliotheek zal in het vervolg plaatsvinden op basis van werkelijke kosten (aanslag gebruikersdeel).

De inkoop en het aanbod aan E-content wordt centraal geregeld door de Koninklijke Bibliotheek. Daarvoor wordt een bijdrage per inwoner ingehouden op het gemeentefonds. Voor 2017 gaat het daarbij om een bedrag van € 12.000,-, waarmee het subsidie ten opzichte van 2016 wordt verlaagd. In 2018 wordt de laatste tranche van de uitname (€ 14.000,- verlaging ten opzichte van 2017) op het subsidie in mindering gebracht.

Vanaf half juli 2016 is de bibliotheekpas gratis voor Haarlem Pas houders. De gemeente levert hier een financiële bijdrage aan. Verrekening vindt achteraf plaats op basis van aantal afgenomen abonnementen door Haarlem Pas houders.

Vanaf 2016 draagt de bibliotheek bij aan de invulling van de aanvullende gemeentelijke bezuinigingen op Cultuur: - € 15.000 in 2017 oplopend tot - € 30.000,- vanaf 2018.

De indexering op de subsidies wordt jaarlijks door de gemeenteraad vastgesteld.

3. Reservevorming en tekorten

De Kaderstellende nota subsidiesystematiek uit 2012 is leidend: De maximale jaarlijkse toevoeging aan de egaliseringsreserve bedraagt in ieder geval niet meer dan 10% van het verleende subsidiebedrag. De egaliseringsreserve bedraagt op enig moment nooit meer dan maximaal 25% van de omvang van het jaarsubsidiebedrag, tenzij het college (op grond van specifieke gronden) anders beslist.

4. Kwalitatieve inspanningen

De Bibliotheek Zuid Kennemerland levert een actieve bijdrage aan het Haarlemse kunst- en cultuurklimaat, zie tevens de overkoepelende doelstellingen van het gemeentelijk cultuurbeleid.

De Bibliotheek levert tevens bijdragen aan de doelstellingen op het gebied van educatie en binnen het sociaal domein. Zo stimuleert de Bibliotheek, in samenwerking met educatieve organisaties, de taalvaardigheid vanaf de babyleeftijd (Boekstart) tot en met het beroeps- en hoger onderwijs. Hiermee bereikt zij een groot deel van de voorschoolse instellingen en scholen in Haarlem.

De Bibliotheek heeft daarnaast een ondersteunende functie bij het leren van de Nederlandse taal voor de inwoners van het werkgebied. Hiervoor is het Taalplein ingericht. Ook ontwikkelt de bibliotheek een leerlijn op het gebied van digivaardigheden.

Kernfuncties van de bibliotheek zijn

- Ter beschikking stellen van kennis en informatie;
- Bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
- Bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
- Organiseren van ontmoeting en debat;
- Laten kennis maken met kunst en cultuur, waaronder ook erfgoededucatie.

Netwerkfunctie: de Bibliotheek Zuid Kennemerland participeert in het stedelijk netwerk van culturele organisaties en draagt waar mogelijk actief bij aan de diversiteit van culturele festivals en evenementen in Haarlem. Daarnaast participeert de Bibliotheek in netwerken op het gebied van taalvaardigheid en digivaardigheid, zoals het Digitale Perron, waar mensen terecht kunnen voor het aanleren van digitale vaardigheden.

5. Kwantitatieve inspanningen

De Bibliotheek heeft 5 vestigingen in Haarlem (Centrum, Noord, Oost, Schalkwijk en Bibliotheek op het station).

De openingsuren van de 5 vestigingen in Haarlem zijn in 2015 toegenomen van 178 naar 196. Het uitgangspunt voor 2017 is handhaving van de status quo wat betreft deze openingstijden.

De tarieven zullen de landelijke trend van harmonisering volgen en daarmee iets meer stijgen dan de normale indexering, tot ze op het landelijk niveau liggen. Het basistarief zal per 1 januari 2017 omhoog gaan van € 39,- naar € 42,- per jaar.

Het uitgangspunt bij de collectie en het beheer en onderhoud hiervan is handhaving van de status quo, in afwachting van landelijke ontwikkelingen én de nota collectiebeleid, die nog in de maak is.

Het aantal uitleningen daalt, maar het gebruik van e-books stijgt. Over de hele linie is een daling in de uitleningen te zien van 1,2%. Ook het aantal volwassen leden is gedaald met 4%. Het aantal jeugdleden is wel toegenomen, met 8%. In totaliteit is het aantal leden gestegen met 1%. De bibliotheek Zuid Kennemerland doet het landelijk gezien met deze cijfers heel goed.

Gestreefd zal worden naar behoud en zo mogelijk groei van het ledenaantal. Ook worden inspanningen verricht om het aantal actieve jeugdleden te laten stijgen.

<i>Ledenaantallen</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>Vershil %</i>
Jeugd (0-18)	23.536	25.338	+8%
Volwassenen	20.414	19.681	-4%
Ledeninstellingen en scholen	90	87	-3%
Overigen	395	377	-5%
Totaal	44.401	45.453	+2%
Aantal inwoners	156.720	158.081	+1%

% inwoners lid	28%	28%	-
Bezoekers	733.619	751.619	+2%
Omvang collectie	324.474	327.311	
Uitleningen	983.583	946.318	-4%
Openingsuren	178	196	+10%
Aantal activiteiten	174	213	+22%
Groepsontvangsten educatie	295	331	+12%

6. Governance

In de jaarlijkse verantwoording schenkt de Bibliotheek Zuid Kennemerland aandacht aan de toepassing van de Governance code cultuur, door middel van een toelichting op het naleven van de negen principes. De code is te vinden via de volgende website:

<http://www.governancecodecultuur.nl/>

7. Gebouwen

Vier van de 5 vestigingen in Haarlem van de Bibliotheek Zuid Kennemerland zijn gemeentelijke panden. De stichting heeft hiervoor huurovereenkomsten. Het pand van de stationsbibliotheek is eigendom van de NS en wordt ook gehuurd door de Bibliotheek.

8. Social Return on Investment

De gemeente Haarlem vindt het belangrijk om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te activeren naar werk en hun opleidingskansen te vergroten. Eén van de instrumenten om dit te bereiken is het inzetten van de zogenaamde Social Return on Investment (SROI). Dat houdt in dat 5% van het voor loon bestemde deel van de subsidie door subsidieontvangers wordt ingezet om onder andere werklozen of uitkeringsgerechtigden aan het werk te zetten of leerwerkplekken of stageplaatsen aan te bieden. De Bibliotheek slaagt ruim in deze doelstelling en besteedt meer dan 10% van het voor loon bestemde deel van de subsidie aan SROI.

In de jaarlijkse verantwoording besteedt de Bibliotheek Zuid Kennemerland aandacht aan SROI.

9. Cultuurmonitor Haarlem

De Bibliotheek Zuid Kennemerland levert jaarlijks een actieve bijdrage aan de totstandkoming van de Cultuurmonitor, onder redactie van de afdeling Data Informatie & Analyse van de gemeente Haarlem.

10. Risicoclassificatie

Score risicoclassificatie (bij > € 500.000 subsidie, de verbonden partijen): Bibliotheek Zuid Kennemerland staat onder normaal toezicht, score 23,06 (op grond van gegevens Jaarrekening 2015 Stichting Bibliotheek Zuid Kennemerland). Deze score bepaalt mede de mate van toezicht en het aantal tussentijdse rapportages. Zie de paragraaf Verbonden partijen en subsidies in de Programmabegroting Haarlem.